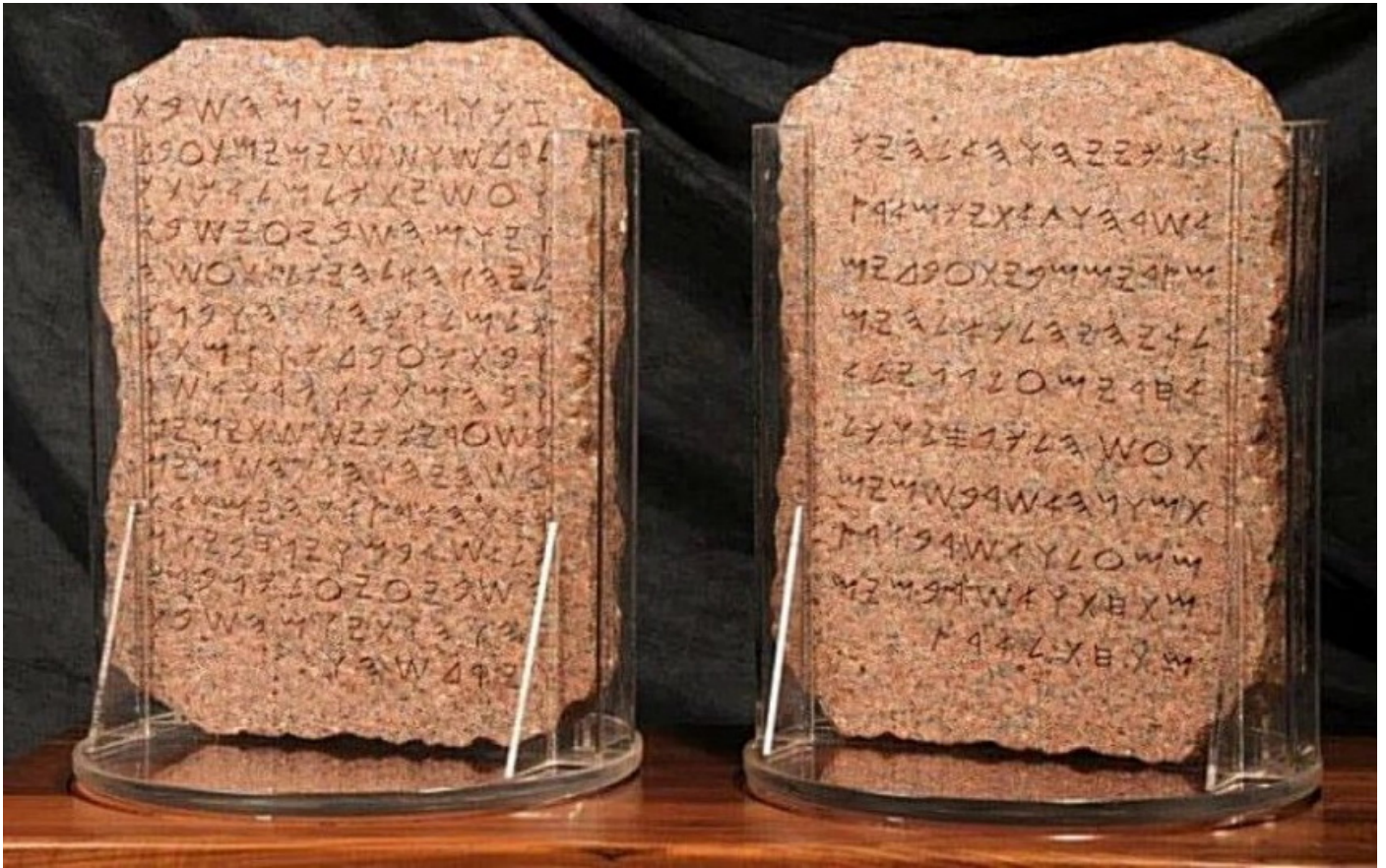

Що таке 10 заповідей?

Для чого Господь послав їх людям?

<https://zrozumitybibliyu.theseed.site/>

Мойсей є автором перших п'яти книг Біблії, відомих як Тора в іудеїв і Таурат у мусульман, котрі висвітлюють становлення ізраїльської нації декілька тисячоліть тому назад. Місія Мойсея полягала в тому, щоб перетворити свій народ на приклад для наслідування іншими націями. Втілювати її в життя Мойсей розпочав із Виходу ізраїльтян з єгипетського рабства, на згадку про який святкується Песах. Саме в той день Господь визволив ізраїльтян з полону точно так, як пізніше визволить людство з полону гріха, пославши на землю свого сина Ісуса. Для Мойсея було важливо не тільки вивести ізраїльтян з рабства, але й привити їм новий спосіб життя. Тож через 50 днів після дня Песаха Мойсей повів ізраїльтян до гори Синай (або Хороб), де вони й отримали Закон.

Що саме відкрив Бог Мойсею? Хоча повний текст Закону досить громіздкий, спочатку Мойсей отримав набір специфічних моральних заповідей, записаних Богом на кам'яних скрижалях, відомих як Десять заповідей (або Декалог). Вони складають основу Закону – являються моральними нормами на чолі всіх інших – й наразі є активною силою Господа, щоб змусити нас покаятися.

Десять заповідей

Далі наводяться Десять Заповідей, записаних Богом на камені, й пізніше відображених Мойсеєм у біблійній книзі Вихід:

3 Хай не буде тобі інших богів передо Мною!

4 Не роби собі різьби і всякої подоби з того, що на небі вгорі, і що на землі долі, і що в воді під землею.

5 Не вклоняйся їм і не служи їм, бо Я Господь, Бог твій, Бог заздрісний, що карає за провину батьків на синах, на третіх і на четвертих поколіннях тих, хто ненавидить Мене,

6 і що чинить милість тисячам поколінь тих, хто любить Мене, і хто держиться Моїх заповідей.

7 Не призывай Імення Господа, Бога твого, надаремно, бо не помилує Господь того, хто призватиме Його Імення надаремно.

8 Пам'ятай день суботній, щоб святити його!

9 Шість день працюй і роби всю працю свою,

10 а день сьомий субота для Господа, Бога твого: не роби жодної праці ти й син твій, та дочка твоя, раб твій та невільниця твоя, і худоба твоя, і прихोцько твій, що в брамах твоїх.

11 Бо шість день творив Господь небо та землю, море та все, що в них, а дня сьомого спочив тому поблагословив Господь день суботній і освятив його.

12 Шануй свого батька та матір свою, щоб довгі були твої дні на землі, яку Господь, Бог твій, дає тобі!

13 Не вбивай!

14 Не чини перелюбу!

15 Не кради!

16 Не свідкуй неправдиво на свого ближнього!

17 Не жадай дому ближнього свого, не жадай жони ближнього свого, ані раба його, ані невільниці його, ані вола його, ані осла його, ані всього, що ближнього твого!

Форма десяти заповідей

У сучасному світі ми іноді забуваємо, що Господь відкрив людям «заповіді», тобто суворі правила. Не поради й не рекомендації. Але в якій мірі ми маємо виконувати ці заповіді? Наступні рядки передують наданню Десяти Заповідей:

А Мойсей увійшов до Бога. І кликнув до нього Господь із гори, говорячи: ... А тепер, коли справді послухаєте Мого голосу, і будете дотримувати заповіту Мого, то станете Мені власністю більше всіх народів, бо вся земля то Моя! (Вихід 19:3,5)

А ці рядки слідує за отриманням Заповідей:

І взяв він книгу заповіту, та й відчитав вголос народів. А вони сказали: Усе, що говорив Господь, зробимо й послухаємо! (Вихід 24:7)

Давайте подивимося на це на прикладі такої ситуації. Іноді екзамен у школі чи вузі проходить у вигляді 20 питань з декількома варіантами відповіді, при цьому вчитель дозволяє відповісти лише, наприклад, на 15 із 20. Кожен учень обирає для себе 15 найлегших для себе питань. У такий спосіб здача екзамену стає простішою.

Багато хто подібним чином ставиться й до Десяти заповідей. На їхню думку, надавши людям Десять заповідей, Бог насправді мав на увазі: «Пильнуйте дотримуватись хоча б п'ять-шість на свій вибір». Чому ми так вважаємо? Бо інстинктивно уявляємо собі, як Бог ставить на ваги наші «хороші вчинки» проти «поганих вчинків». Якщо наша доброчесність переважає негативні звершення, нам здається це достатнім для отримання Божої благодаті й пропуску до раю. З цієї ж причини багато хто прагне заробити чесноти шляхом релігійної активності, як от ходінням до церкви, мечеті або храму, дотриманням посту, молитвою й жертвуванням коштів на потреби нужденних. Люди сподіваються, що хороші вчинки перекриють недотримання ними однієї чи більше Заповідей.

Але ж добросовісно прочитавши всі десять Заповідей, ми виявимо, що таке бачення помилкове. Люди мають дотримуватися ВСІХ десяти заповідей – повсякчас. Складність цього змусила багатьох виступити проти Десяти Заповідей. Відомий атеїст Крістофер Хітченс розкритикував їх саме з цієї причини:

«... далі йдуть чотири загальновідомі 'не зроби', котрі забороняють убивство, подружню зраду, крадіжки й лжесвідчення. Нарешті маємо заборону на користолюбство, яка засуджує бажання власності «твого сусіда». Замість засудження поганих вчинків, має місце химерно сформульоване засудження нечестивих помислів... Заповіді вимагають неможливого..

Людину можна силою утримати від потворних вчинків.. однак вимагати, щоб вона не дозволяла собі навіть думки про них – це вже занадто... Якщо бог дійсно прагнув, щоб люди не мали таких думок, йому слід було потурбуватися про створення іншого виду. (Крістофер Хітченс. 2007. Бог – не любов; як релігія все отрує, ст. 99-100)

Для чого Бог відкрив Десять заповідей?

Але вважати, що Бог все ж зарахує наші 50-відсоткові старання або ж Він взагалі допустився помилки й вимагає від нас неможливого – означає упускати призначення Десяти заповідей. Вони були дані, щоб допомогти нам усвідомити нашу проблему.

Наведемо такий приклад: людина спіткнулася і впала, сильно забивши руку. У руці відчувається сильний біль, але чи є перелом без кваліфікованої допомоги визначити неможливо. Тож лікар робить рентгенівський знімок руки, котрий показує, що дійсно перелом має місце. Але ж чи вилікують рентгенівські промені вражене місце? Рука вже почувається краще після цієї діагностики? На жаль, ні. Перелом не загоївся, але тепер вам *відомо*, що у вас перелом, і для одужання потрібно накласти гіпс. Рентгенівська діагностика не вирішила проблему, а лише виявила її, зробивши можливим призначення відповідного лікування.

Заповіді виявляють нашу гріховність

Подібним чином Бог надав нам Десять заповідей – щоб допомогти виявити проблему всередині нас – гріховність. Гріх буквально означає «не влучення у ціль», якої очікує від нас Бог – щодо ставлення до інших, Бога й самих себе. У Біблії говориться:

Господь дивиться з небес на синів людських, щоб побачити, чи є там розумний, що шукає Бога. Усе повідступало, разом стали бридкими вони, нема добродинця, нема ні одного.
(Псалом 14: 2-3)

Гріх міститься в кожному з нас, спотворюючи нашу сутність. Все настільки серйозно, що Бог говорить про нашу добродинність (якою ми прагнемо спокутувати нашу провину) наступне:

Всі ми були, немов нечисті, немов забруднена одежа – вся наша справедливість. Усі ми пов'яли, мов те листя; гріхи наші нас несуть геть, наче вітер. (Ісаї 64:6)

Наші праведні заслуги в дотриманні релігійних канонів або допомозі іншим всього лише «забруднена одежа» на противагу нашим гріхам.

Однак замість того, щоб прийняти цю проблему, ми порівнюємо себе з іншими (міряємо по невірному стандарту), ще наполегливіше ходимо до церкви, або ж зараховуємо себе до атеїстів і живемо у своє задоволення. Бог послав Десять заповідей:

Бо жадне тіло ділами Закону не виправдається перед Ним, Законом бо гріх пізнається.
(Римлянам 3:20)

Якщо ми проаналізуємо своє життя у відповідності до Десяти заповідей, м ніби подивимося на рентгенівський знімок, котрий покаже внутрішню проблему. Десять заповідей не «вирішать» нашу проблему, але чітко вкажуть на неї, щоб ми могли прийняти запропоноване Богом рішення. Замість продовження самообману, Закон дає можливість чітко окреслити й прийняти нашу проблему.

Дар Божий приймемо у покаянні

Рішення, яке дав нам Бог, – це дар прощення гріхів, який став можливим завдяки смерті й воскресінню Ісуса Христа. Дар дається нам без жодних зусиль з нашого боку, лише завдяки нашій довірі й вірі в Його діяння.

А коли ми дізнались, що людина не може бути виправдана ділами Закону, але тільки вірою в Христа Ісуса, то ми ввірували в Христа Ісуса, щоб нам виправдатися вірою в Христа, а не ділами Закону... (до Галатів 2:16)

[Як Авраам був виправданий перед Богом](#), так і ми можемо отримати праведність. Все, що від нас потрібно, – це покаяння. Воно часто неправильно сприймається, насправді ж «покаятися» означає «змінити свої думки», відмовитися від гріха, звернутися до Бога й прийняти Його дар. У Біблії сказано:

Тож покайтеся і наверніться, щоб ваші гріхи були стерті; і щоб так прийшли від Господа часи відпочинку, і він прислав призначеного вам Христа Ісуса.
Треба було, щоб його прийняло небо аж до часу відновлення усього, про що Бог споконвіку говорив устами своїх святих пророків. (Діяння апостолів 3:19-21)

Божа обіцянка полягає в тому, що якщо ми покаємося, повернувшись до Бога, наші минулі гріхи не будуть більше тягарем, вони будуть змиті, ніби й не існували ніколи, а ми отримаємо життя, сповнене силою Божою.

Десять Заповідей у календарі

Разом із найпершим Песахом часів Мойсея й випробуванням Авраама на горі Морія, котрі являють собою великі знамення на майбутнє, *особливий* день надання Мойсею Десяти Заповідей також вказує на прихід Духа Господнього. Іудейський фестиваль тижнів, або Шавуот, співпадає з наданням Десяти заповідей, а *також* припадає на день сходження Святого Духа – П'ятидесятницю, описану в Діяннях апостолів, гл. 2.

День сходження Духа на тих, хто покався, припадає на день явлення людям Десяти заповідей. Цей збіг обставин можна вважати відповіддю Господа на заяву Крістофера Хітченса. Бог турбується «про створення іншого виду» людей – сповнених Святих духом, яким відкрита можливість жити по-іншому. Координованість між цими подіями є ще одним свідченням того, що Закон-заповіді й сходження Святого духа дійсно від Бога.